

Verslag extra commissievergadering gemeente Westerwolde

Details vergadering

Datum: 12 september 2023
 Plaats: Raadzaal Sellingen
 Voorzitter: Wilt Meendering
 Raadsadviseur: Hanneke van Barneveld

Geluidsverslag extra commissievergadering 12 september 2023

<https://www.raadszaaldigitaal.nl/westerwolde/commissie/2023/09/12/>

Aanwezige raadsleden

Politieke partij	Naam
Gemeentebelangen	M. Visscher (fractievoorzitter), J.R. Kruiter-Draadje, H.J.H. Geukes, R. Koskamp, B.G. Peters, N.A.M. Koelman (plv. commissielid)
PvdA	W. Eilert (fractievoorzitter), H.L. Brouwer, D. Gruben-Abbas, S. Keizer
CDA	M. Heidekamp-Prins (fractievoorzitter), S. Lok, J.E. Tammes (plv. commissielid)
PVV	H. Meijer-Zwerver, R.G.M. Staphorst, C.M.H.B. Kamphuis (plv. commissielid)
GroenLinks	E. Hoomoedt (fractievoorzitter)
VVD	K.R.P. Buigel (fractievoorzitter)
Ecologisch Alternatief	E.C. van der Horst (fractievoorzitter)
Lijst Hemmen	H.M. Hemmen (fractievoorzitter)

Tevens aanwezig:

Naam:
Wethouder H. van der Goot
Wethouder H.J. Kuper
Wethouder F.J. Luth
Wethouder W. Potze
Wethouder S. Ebbers

Afwezig:
L.H.K. Middel, commissielid Gemeentebelangen

Afwezig:
R.J.H.H. Rep, fractievoorzitter PVV
E. Duursma-Kooman, commissielid PvdA
J.W. Velema, burgemeester

1. Opening

De **voorzitter** opent de vergadering en heet een ieder van harte welkom.

2. Mededelingen Raadscommissie en College

De afwezigen worden gemeld.

De heer Eilert (PvdA) is iets later en mevrouw Hemmen (Lijst Hemmen) komt waarschijnlijk later.

3. Vaststellen agenda

De **voorzitter** laat weten dat voor agendapunt 8 (inzamelen oud papier) insprekers zijn gemeld. Hij vraagt of de commissie akkoord gaat met bespreking van agendapunt 8 als agendapunt 5. De commissie kan zich erin vinden dat agendapunt 8 als agendapunt 5 wordt behandeld.

Mevrouw **Heidekamp** (CDA) Het strategisch vastgoedplan is zeer recent ontvangen en de voorbereiding is daardoor gebrekkig. Gezien het belang van het plan stelt het CDA voor om dit plan in twee commissievergaderingen (deze en die van oktober) te bespreken, zodat er goede afwegingen gemaakt kunnen worden.

De **voorzitter** legt de vraag aan de commissie voor.

De heer **Brouwer** (PvdA) is benieuwd waar de knip in dit onderwerp wordt gelegd en wat de wethouder hiervan vindt.

Mevrouw **Heidekamp** (CDA) doet het volgende voorstel:

- Vandaag zou vragenderwijs informatie kunnen worden ingewonnen.
- Aan het college wordt verzocht om nadere inhoudelijke toelichting te geven op de keuzes en vooral ook aan te geven wat de financiële impact en de impact op het voorzieningenniveau is.
- Het CDA is benieuwd naar de nadere motivatie van de voorliggende keuzes.

De heer **Hoomoedt** (GroenLinks) het is goed om ruimte te hebben voor het inwinnen van informatie, zodat er geen onduidelijkheden (losse eindjes) meer zijn, alvorens ja te zeggen tegen het plan.

Wethouder **Van der Goot** de wethouder kan zich vinden in het voorstel van mevrouw Heidekamp. Het geeft ook ruimte om de antwoorden op de vragen uit te werken. Als de commissie akkoord is, is het college ook akkoord.

De heer **Visscher** (Gemeentebelangen) stemt in met het voorstel om twee commissievergaderingen te houden over het onderwerp Strategisch Vastgoedplan.

De **voorzitter** geeft aan agendapunt 8 agendapunt 5 wordt en dat agendapunt 10 wordt behandeld in twee commissievergaderingen.

De agenda wordt gewijzigd vastgesteld.

4. A. Spreekrecht voor burgers over geagendeerde en niet geagendeerde onderwerpen

Er is een inspreker, mevrouw Haarman. Zij spreekt in bij het betreffende agendapunt (inzameling van oud papier)

B. Spreekrecht voor commissieleden

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

5. Inzamelen oud papier door verenigingen

Mevrouw **Haarman** spreekt in (zie bijlage)

De heer **Hoomoedt** (GroenLinks) vraagt mevrouw Haarman of het bedrag voor de kerkelijke gemeente hoger of gelijk moet zijn aan het bedrag van de verenigingen?

Mevrouw **Haarman** vindt dat het bedrag minimaal gelijk zou moeten zijn.

De heer **Lok** (CDA): twee argumenten in het voorstel kloppen volgens de inspreker niet. Huis aan huis inzamelen door verenigingen wordt hoger beloond dan het inzamelen op vaste locaties. Huis aan huis inzamelen is niet gemakkelijker voor de inwoners, omdat gebleken is dat er meer papier wordt gebracht naar inzamelpunten. Het zou betekenen dat de burger daar de voorkeur aan geeft. Het tweede argument: het is moeilijker om huis aan huis in te zamelen is ook onjuist. Het inzamelen in containers op een brenglocatie is zwaar werk, er wordt ook veel afval gedumpt.

Mevrouw **Haarman** bevestigt hetgeen de heer Lok zegt.

De heer **Buigel** (VVD): is een indicatie te geven van de hoeveelheid extra afval dat moet worden afgevoerd? Tegen welk tarief? Kan het ook bij een brengstation tegen gereduceerd tarief worden aangeboden?

Mevrouw **Haarman**: antwoordt dat er een overeenkomst is met Renewi om het afval af te voeren. Dat kost de kerkelijke gemeente 1.800 tot 2.000 euro per jaar, afhankelijk van wat wordt aangeleverd.

Wethouder **Van der Goot** geeft een korte toelichting. Het voorstel houdt in om de vergoedingen te verhogen. Dit is redelijk. De wijze van inzameling is hier niet aan de orde. Het tarief voor ophalen is iets hoger dan voor het brengen van oud papier.

De heer **Lok** (CDA):

- Het is prima dat de garantieprijs wordt verhoogd.
 - Het gaat om verschil in beloning tussen huis aan huis en centraal inzamelen van oud papier.
- Mevrouw Haarman noemt argumenten die een ander licht op het voorstel werpen.

In het collegevoorstel wordt gesteld dat burgers de voorkeur geven aan huis aan huis inzamelen, terwijl blijkt dat wanneer de burger de keuze heeft tussen ophalen en wegbrengen naar containers, er meer naar containers gebracht wordt. De burger brengt het oud papier dus liever naar de container, het argument van het college houdt geen stand.

- Het tweede argument van het voorstel: in het noorden wordt 4 kilo meer per inwoner ingezameld en daaruit blijkt dat ophalen gemakkelijker zou zijn. De heer Lok begrijpt niet waarom wordt gesteld dat het gemakkelijker is.

De heer **Hoomoedt** (GroenLinks): de bedragen zijn gelijk, 30 euro per ton. Nu wordt voorgesteld op grond van argumenten om verschil te maken. De vraag is aan de commissie indien het anders moet, of er dan geld bij moet of dat er ergens in het voorstel geld ingeleverd moet worden. GroenLinks is voorstander van gelijke bedragen. Gaat de voorgestelde 50 euro dan omlaag of moet iedereen 50 euro per ton ontvangen? De gemeente moet het totaalbedrag betalen.

De heer **Buigel** (VVD)

- De VVD onderschrijft de woorden van het CDA.
- Hoe is dit voorstel gecommuniceerd met de verenigingen en wat vinden die hiervan?

De heer **Visscher** (Gemeentebelangen)

- Indien overwogen wordt om dit bedrag gelijk te trekken, dan zou geprobeerd moeten worden om dit kostenneutraal te doen. De een levert iets in en de ander ontvangt iets meer.
- Indien een vereniging ook vervoert is een iets hoger bedrag wel te begrijpen.

Wethouder **Van der Goot**:

- Het is juist dat er een verschil in beloning wordt voorgesteld. De wethouder vindt dat ophalen van oud papier gemakkelijker is. De mensen die ophalen, maken meer kosten dan wanneer iemand een container heeft staan.
- Indien de bedragen gelijk getrokken zouden worden door op te plussen dan moet de afvalheffing naar boven worden bijgesteld.
- Er is een keuze gemaakt tussen verenigingen die het papier ophalen en daardoor kosten maken en de verenigingen die het door eigen voorzieningen inzamelen. Deze laatste verenigingen hebben minder kosten.
- Het voorstel betreft het verhogen van de garantievergoedingen. Opplussen houdt een verhoging van kosten voor de gemeente in.

De heer **Hoomoedt** (GroenLinks) interrumpeert met de opmerking dat kostenneutraal heel wenselijk is.

Wethouder **Van der Goot**:

- Indien er opgeplust wordt moet er geld bij.
- De vraag over de communicatie: er is nog niets gecommuniceerd. Het voorstel moet eerst door de raad vastgesteld worden.

TWEEDE TERMIJN

De heer **Brouwer** (PvdA):

- Het verschil in het staatje van het raadsvoorstel is onduidelijk.
- De fractie is er niet voor om het totaalbedrag te verhogen, het moet kostenneutraal blijven.

De heer **Buigel** (VVD):

- De VVD verwacht dat wanneer er wijzigingen in het beleid worden doorgevoerd er meer papier in de grijze- en groene containers wordt gedeponneerd. Het afkeuren van afval kost ook weer geld.
- Het is vreemd dat er nog geen contact is geweest. Verenigingen worden hiermee verrast. Het kan zijn dat een vereniging zegt dat het inzamelen niet meer kan bij deze tarieven.

De heer **Lok** (CDA):

- Het CDA ondersteunt de woorden van de VVD. Het is bijzonder dat er nog geen contact is geweest met de verenigingen. Wat het betekent voor de verenigingen zou uitgezocht kunnen worden.
- Het CDA is blij dat er toch een inzamelaar kennis van heeft genomen en heeft ingesproken.
- Het budget voor oud papier moet niet worden verhoogd, het moet kostenneutraal. Wel kunnen de bedragen worden gemiddeld.
- Beide systemen (ophalen en brengen) moeten blijven bestaan, deze zijn complementair. Een gelijke beloning is wel goed. De vraag wat het beste voor de burger is, is een lastige vraag. Het verschilt.

De heer **Hoomoedt** (GroenLinks):

- Het maakt uit of de vereniging zelf het vervoer regelt of dat de gemeente dit doet.
- Wanneer de vergoeding voor de brenglocatie in Ter Apel wordt verhoogd dan wordt dit voor de organisaties die het papier ophalen verlaagd. Bij gelijktrekken moet de vergoeding van 50 euro worden verlaagd.
- In Sellingeren is er ook een brengcontainer.
- Afgaan op een inspreker is niet wenselijk; er zal ook zelf onderzoek moeten worden gedaan.

De heer **Visscher** (Gemeentebelangen): het was wenselijk geweest om vooraf met de inzamelaars van oud papier overleg te hebben. Een hogere vergoeding is een mooie verrassing.

De **voorzitter** vraagt aan mevrouw Haarman of zij het vele werk nader kan toelichten.

Mevrouw **Haarman** antwoordt dat er zes dagen per week vrijwilligers zijn die alles uit het oud papier halen dat er niet in hoort. Ook wordt gezorgd dat de omgeving van de container netjes blijft, omdat er ook afval wordt gedumpt.

Wethouder **Van der Goot**:

- De heer Lok wil beide systemen in stand houden en dat kan, het staat in het voorstel.
- Het verhogen van het tarief is een aangename verrassing. Het is echter niet zo dat er nooit overleg tussen de gemeente en de verenigingen is. Eerst moet worden vastgesteld of dit plan goedkeuring krijgt.

- Het bedrag middelen wil de wethouder wel. Uitgangspunt is dat het de gemeente niet meer mag gaan kosten.
- Op basis van de kosten die worden gemaakt is gemeend om de organisaties die het papier zelf vervoeren meer te geven dat de organisaties waarvan het papier door de gemeente wordt opgehaald.
- Verondersteld wordt dat er meer papier in de groene- en grijze bak wordt gedeponeerd, maar gebleken is dat dat niet het geval is.

De heer **Hoomoedt** (GroenLinks) GroenLinks heeft niet gezegd dat zij wil middelen maar dat gekeken moet worden of het een onderzoek waard is.

De heer **Lok** (CDA): gaat de wethouder het voorstel aanpassen of wordt verwacht dat er een amendement komt?

De **voorzitter**: de wethouder zei dat hij wil middelen, maar daarna zei hij dat het voorstel zo blijft. Dit voorstel kan als bespreekstuk naar de raadsvergadering en dan kan het eventueel geamendeerd worden.

Wethouder **Van der Goot** sluit zich aan bij de woorden van de voorzitter.

Dit voorstel gaat als bespreekpunt naar de raadsvergadering van 27 september 2023.

6. Inzet rijksuitkering op aanpak energiearmoede

Wethouder **Ebbers**:

- Onze gemeente hoort in de top van de gemeenten met de meeste slecht geïsoleerde huizen. Ongeveer 1.400 huishoudens leven in energie armoede en een derde deel daarvan betreft het een koopwoning. Deze eigenaren hebben geen eigen middelen om grote maatregelen te nemen om de energielasten te verlagen. Hulp is nodig en voor deze groep is het van belang in te zetten op grote maatregelen die meteen lagere energielasten betekenen.
- Er zijn zorgen over hoe deze groep te bereiken. De groep moet actief worden benaderd. Dit betekent dat deze groep wordt opgezocht, er gaat iemand langs. Zodra er contact is zal ook worden gekeken of er andere besparingen mogelijk zijn (aan de hand van de voorzieningenwijzer).
- Het college stelt voor om de rijksuitkeringen die de gemeente ontvangt voor het verduurzamen en isoleren van woningen vooral in te zetten voor woningeigenaren met lage inkomens en hoge energielasten. De gemeentelijke subsidie wordt hierbij gestapeld en indien nodig kan een renteloze lening worden toegevoegd van het Warmtefonds. Het kan ook, indien nodig, een aflossingsvrije lening zijn en kwijtschelding behoort tot de mogelijkheden.
- Ontzorgen is een speerpunt. Dit doet de gemeente door gratis advies te geven. Deze groep en ook andere inwoners die dat nodig hebben zullen geholpen en ontzorgd worden.
- Ook inwoners die boven de inkomensgrens zitten, kunnen mee doen aan de landelijke subsidie en kunnen een renteloze lening aanvragen bij het Warmtefonds (een maximum inkomen is hiervoor bepaald). Ook zijn er de Duurzaamheidsfondsen. In het najaar wordt ronde twee geopend. Via Goud Westerwolde zal hier aandacht aan worden gegeven.

*De heer **Eilert** is inmiddels aanwezig.*

De heer **Lok** (CDA)

- Het is handig om te weten hoe groot deze doelgroep is. In hoeverre kunnen we hier effectief mee omgaan?
- Hoe denkt het college deze doelgroep te bereiken? Wordt langs de huizen gegaan?
- Wat krijgt deze doelgroep vergoed? Zijn dat alle kosten voor de isolatiemaatregelen of een percentage?

De heer **Hoomoedt** (GroenLinks) Het is een goed plan. Hoe wordt dit gecommuniceerd en duidelijk gemaakt? Mensen zien door de bomen het bos niet meer. Er zou een portaal kunnen worden gemaakt op de website waar mensen het nodige invullen waarna vervolgens gemeld wordt of er aanspraak kan worden gemaakt op deze hulp.

De heer **Geukes** (Gemeentebelangen):

- Wat is het percentage dat men kan krijgen? Een vergoeding van 50 procent kan een te hoge drempel zijn om verduurzaming aan te pakken.
- De gelden zijn vorig jaar ontvangen. In het overzicht staat niets over rente die verkregen is over deze gelden. Waar is de rente gebleven en hoe wordt daarmee omgegaan?

De heer **Buigel** (VVD):

- In hoeverre valt de groep met eigen woning en energiearmoede in de 120 procent regeling?
- Wat is het effect van het gevoerde beleid? Hoeveel huishoudens zijn de afgelopen jaren bereikt? Er zijn verschillende instanties die op dit vlak bezig zijn. De heer Buigel is benieuwd naar de kerncijfers, hoeveel huishoudens zijn er daadwerkelijk geholpen?
- De wens is om in te zetten op grote maatregelen, maar de maatregelenlijst begint met ledlampen en tochtstrips.
- Ook moet aandacht zijn voor de mensen die net boven de 120 procent zitten. Dit staat niet in het stuk. Hoe ziet de wethouder dit?
- Het kan verstandig zijn om een extra budgetcoach aan te stellen.

Mevrouw **Staphorst** (PVV): op pagina 1 van het voorgestelde besluit staat nog aan te vragen rijksuitkering. Waarom is dit nog niet aangevraagd?

Wethouder **Ebbers**:

- De inschatting is dat het gaat om een derde van de 1.400 huishoudens, dus circa 450.
- Binnenkort wordt een brief over de energietoeslag verstuurd en daarin wordt ook een bezoek aangekondigd. Er wordt bij mensen aangebeld, huis aan huis. Een deel van de huishoudens is niet in beeld voor de energietoeslag en daarom worden ook de welzijnsorganisaties, buurthuizen, energiecorporaties etc. betrokken
- De lokale subsidie is geen percentage, maar een bedrag met een maximum bedrag per huishouden. Wanneer dit niet voldoende is wordt met de bewoner gekeken of een aanvraag bij het Warmtefonds mogelijk is.
- De communicatie afdeling werkt aan een soort beslisboom en deze komt op de website. Veel inwoners raadplegen de website niet en daarom is het van belang dat ook het KCC en dorpsverenigingen worden meegenomen en dat de gemeente actief mensen gaat opzoeken, aanwezig zijn op dorpsavonden etc.

- De vraag of er rente op de rijks gelden is ontvangen wordt schriftelijk beantwoord.
- De 120 procent-regeling: mensen in deze regeling hebben recht op energietoeslag. Het zijn de 1.400 huishoudens die recht hebben op energietoeslag.
- De wethouder is het eens met de inzet van energiecoaches en een budgetcoach. De RWLP leidt mensen op tot energiecoach, maar de gemeente wil ook zelf mensen opleiden. Vrijwilligers en energie-coöperaties kunnen ondersteunen.
- Kerncijfers kan de wethouder nog niet geven. Hoeveel kleine maatregelen getroffen zijn moet worden nagekeken. In dit voorstel gaat het om financiële middelen extra beschikbaar te stellen aan het plan van aanpak van energiearmoede.
- Bij de rijks gelden van 2023 staat nog aan te vragen, omdat deze regeling in juli is gewijzigd. Er moet een nieuwe aanvraag gedaan worden. Dat gebeurt binnenkort.
- De vraag wat gedaan kan worden voor mensen die net buiten de 120-regeling vallen: aan de mensen wordt gevraagd om zich te melden. Zij kunnen hulp krijgen om te ontzorgen, kunnen advies krijgen of hulp bij de aanvraag van landelijke subsidies. Ook kan gekeken worden of een collectief kan worden gevormd voor duurzaamheidsfondsen. Er komt communicatieplan via Goud Westerwolde.

TWEEDE TERMIJN

De heer **Hoomoedt** (GroenLinks) het voorstel is niet anders dan geld toevoegen aan het plan dat er al lag.

De heer **Buigel** (VVD):

- Er is ook het landelijk tijdelijk noodfonds energie en de heer Buigel kan zich voorstellen dat inwoners daar aanspraak op hebben gemaakt. Voor de gemeente is het interessant om te kijken hoe vaak dat gebeurd is. Indien mensen aanspraak hebben gemaakt dan zouden zij bij die 1.400 huishoudens met energiearmoede kunnen worden opgeteld.
- De heer Buigel gaat er vanuit dat de wethouder hier spreekt over de koopwoningen. Verduurzaming van huurwoningen mag voor rekening van Acantus gebeuren.
- De heer Buigel maakt zich zorgen over het combineren van een bedrag dat de gemeente verstrekt met de landelijke maatregelen. Bij de landelijke maatregelen moet de huiseigenaar voorfinancieren.

Wethouder **Ebbers**: mensen die in energiearmoede leven, willen vaak geen geld lenen, dat durven zij vaak niet. Het voorstel houdt in dat er middelen aan de energiearmoede wordt toegevoegd, zodat mensen zo min mogelijk moeten lenen.

De heer **Buigel** (VVD) interrumpeert. De opmerking betrof niet het gemeentelijke noodfonds, maar het landelijke noodfonds. Bij het landelijke noodfonds wordt gekeken naar inkomen en energielasten. Een compensatie wordt gegeven.

Wethouder **Ebbers**:

- De drempel om te lenen blijft.
- Het is de vraag of de gemeente de gegevens over de aanvraag bij dit landelijke noodfonds kan inzien, gelet op de AVG.
- Het geld is alleen voor koopwoningen. Voor huurwoningen is er contact met Acantus. De gemeente kan straks wel iets doen voor huurders. Zij kunnen indien nodig advies krijgen.

De **voorzitter** noemt de toezeggingen: de wethouder gaat onderzoeken hoe het zit met rente en of gelet op de AVG inzage mogelijk is in de aanvragen bij het landelijk noodfonds.

Dit voorstel gaat als afhamerpunt naar de raadsvergadering van 27 september 2023.

7. Beleidsnotitie verblijfsrecreatie Westerwolde

Wethouder **Luth**: bij de stukken is de kadernota kampeerbeleid 2007 toegevoegd. Deze dient te worden geactualiseerd. In de voormalige gemeenten Vlagtwedde en Bellingwedde zijn nog verschillen.

Winterkamperen is in opkomst. Westerwolde wil een toeristische gemeente zijn, ook in de winter.

De wethouder antwoordt op eerder gestelde vragen.

- Vraag: hoe gaan we de regels uit de beleidsnotitie handhaven? De regels uit de beleidsnotitie zijn het toetsingskader voor de toekomstige afwijking van het bestemmingsplan. Hiervoor moet in veel gevallen een vergunning worden aangevraagd als het initiatief conform het beleid is. Op de uitvoering van de vergunning houden we toezicht en als er zaken worden geconstateerd die in strijd zijn met de vergunning of bij het ontbreken van een vergunning dan is dat in strijd met de beleidsnotitie en kan er conform het beleidsplan worden opgetreden.
- Vraag: is het niet beter een algemene toestemming te geven in plaats van een individuele ontheffing? Dat klopt. Idealiter was het beter geweest als we een algemene toestemming hadden kunnen geven. De voorliggende beleidsnotitie wijzigt niet de bestaande bestemmingsplannen of vergunningen en daar zit het probleem. Daarom moeten individuele ontheffingen worden aangevraagd en het wordt ingeregeld in het toekomstige Omgevingsplan. Tot die tijd zullen bestaande initiatieven een eenmalige ontheffing moeten aanvragen en dat kan voor meerdere jaren. Voor nieuwe initiatieven wordt het winterkamperen meteen geregeld.

De heer **Buigel** (VVD): als winterkamperen in een behoefte voorziet kan dit worden toegestaan, maar groenblijvende beplanting is dan prettig, zodat de kampeermiddelen vanaf de weg onzichtbaar zijn.

Mevrouw **Heidekamp** (CDA): kan de bestemmingsplanproblematiek niet op een andere manier worden opgelost? Door bijvoorbeeld een voorbereidingsbesluit te nemen om het ruimtelijk kader aan te passen? Het lijkt omslachtig om met individuele aanvragen te werken.

De heer **Hoomoedt** (GroenLinks)

- Over elke soort recreatie is iets gemeld in het nieuwe beleid, maar hotels worden alleen genoemd. Er staat dat dit maatwerk is, maar vakantieparken zijn ook maatwerk. Er moet toch wel iets over de hotels te melden zijn?
- Wanneer er vanuit wordt gegaan dat het aantal overnachtingen omhoog gaat, moet ook gezorgd worden dat de kernen de moeite waard blijven.

Mevrouw **Van der Horst** (Ecologisch Alternatief):

- Er wordt geschreven over trends en ontwikkelingen. Welke trends en ontwikkelingen zijn zo van belang? Wat bedoelt u daar precies mee?
- In de beleidsnotitie (pagina 5, 2.1) staat de zin: de vrijetijdssector zorgt voor nieuwe investeringen, culturele uitwisselingen en een goede infrastructuur. Moet dat niet zijn kan zorgen voor? Het is niet altijd het geval.

- Het doel is om het aantal overnachtingen te verdubbelen. Veel recreanten komen voor de stilte, de rust, het landschap. Hoe verhoudt zich dat met het doel om het aantal overnachtingen te verdubbelen het hele jaar door?
- Uit paragraaf 2.3.3 blijkt een verlangen naar grote luxer, meer. De kracht van Westerwolde is juist de unieke beleving van de gasten van rust, stilte, kleinschaligheid en natuur. Op pagina 7 van de kadernota staat dat er behoefte is aan minder.
- Paragraaf 2.3.4: in Westerwolde ziet men uitbreiding van waterattracties etc. met name op de grotere parken en campings. Er moet ruimte voor zijn. Waarom? Westerwolde heeft al veel te bieden ten aanzien van natuur en landschap. Waarom richten we ons daar niet meer op?
- In paragraaf 2.5 (de SWOT-analyse) staat bij sterke punten dat Oost-Groningen authentiek is. Het is niet echt een argument.
- Er staat: mensen hebben behoefte aan accommodaties in een natuurlijke omgeving. Gaat dat niet knellen met steeds groter en steeds meer in die natuurlijke omgeving?
- Paragraaf 2.5, zwakke punt: relatief weinig grote accommodaties. Mensen gaan hier juist naartoe, omdat dit een sterk punt is.
- Bij kansen en bedreigingen staat: de kansen zijn het lage prijsniveau. Een bedreiging is de concurrentie van goedkopere bestemmingen. Dat lijkt haast onhaalbaar als de prijzen hier al zo laag zijn.
- Slecht imago staat bij bedreigingen. Het kan zijn dat de gemeente door de toestanden in Ter Apel vaak slecht in het nieuws komt, maar mensen die hier komen roemen de schoonheid, rust en het warme welkom van Westerwolde. Dit kan bij de sterke punten staan. Aan het slechte imago moet niet teveel aandacht worden besteed.
- Bij 3.1 (reguliere kampeerterreinen) staat: faciliteren van grotere behoefte kampeerterreinen om te kunnen blijven inspelen op de wens vanuit de markt naar meer rust en privacy. Dit is een contradictie. Wanneer je veel meer en groter wil combineren met rust en privacy. Dit is lastig te organiseren.
- Ook 3.1, 4^e bullet: gebouwen voor sanitair of opslag mogen overal op het terrein, tot 5 procent van het bestemmingsvlak. Hier zouden meer richtlijnen voor gegeven moeten worden.
- Bij 3.1, 5^e bullet staat dat de gebouwen moeten voldoen aan redelijke eisen van welstand. Het is beter om hier goede en veilige eisen van welstand van te maken.
- De 6^e bullet van 3.1 bepaalt dat het kampeerterrein voorzien is van een zodanige landschappelijke inpassing dat het een passend element in de omgeving vormt. Deze omschrijving is erg vaag en dit moet duidelijker kunnen. Wordt dit gehandhaafd?
- Bij de 7^e bullet staat dat auto's binnen de grenzen van het kampeerterrein moeten parkeren. De geldende norm van het CROW wordt gehanteerd. Wordt er als er wordt uitgebreid gekeken of dit in orde is? Wordt er gehandhaafd?
- Milieu, ecologie, cultuurhistorie (paragraaf 4.3): hier wordt de QuickScan genoemd. Mevrouw Van der Horst vraagt om nu eens door een echte ecooloog een rapport te laten opstellen, in plaats van een QuickScan.
- Taalgebruik: 4.3, eerste bullet: er staat: "dit kan onder meer tot gevolg hebben dat er compensatie moet plaatsvinden of in het ergste geval er geen medewerking kan worden verleend aan het initiatief." Het is juist gunstig om dit niet door te laten gaan. Een andere zin zou daar beter passen. Bijvoorbeeld: dan zouden wij niet overgaan tot medewerking aan dit initiatief.
- Dit geldt ook bij cultuurhistorie (3^e bullet). Niet het ergste geval.

- 6.0.2, de Kadernota van 2007: het is jammer dat de volgende passage uit deze kadernota niet is opgenomen in deze beleidsnotitie: de landschappelijke inpassing van kampeerterreinen is mede een verantwoordelijkheid van de gemeente en kan indien nodig via overeenkomst of planologische vrijstellingen worden afgedwongen bij individuele grondeigenaren.

De **voorzitter**: geeft aan dat ook vooraf technische vragen kunnen worden ingediend. Met het doen van uitspraken over eigen activiteiten wordt geadviseerd voorzichtig te zijn.

Mevrouw **Van der Horst** (Ecologisch Alternatief) vindt haar vragen niet echt technisch. Naar aanleiding van deze beleidsnotitie is aan verschillende mensen gevraagd hoe zij bepaalde dingen zien. In haar beleving gaat het niet om eigen activiteiten.

De heer **Visscher** (Gemeentebelangen): deze beleidsnotitie vervangt de andere notitie. Afgesproken is dat in dit soort gevallen een was/wordt lijst wordt toegevoegd en deze wordt gemist.

Wethouder **Luth** heeft veel van wat mevrouw Van der Horst heeft gezegd gezien als tips.

Mevrouw **Van der Horst** (Ecologisch Alternatief) antwoordt dat het een verzoek is om ernaar te kijken.

*Mevrouw **Hemmen** (Lijst Hemmen) is inmiddels ook aanwezig.*

Wethouder **Luth**:

- Het groen om de kampeerplaatsen en de vraag of er gehandhaafd wordt: Bij de betreffende ondernemer waren een aantal heggen doodgegaan en daarop is gelijk gehandhaafd. Er zijn direct nieuwe bosschages geplant. Het gaat ook om de privacy van de gasten.
- Het CDA noemde een voorbereidingsbesluit en de wethouder neemt deze opmerking mee.
- Maatwerk hotels: helaas zijn er maar twee hotels. De wethouder zal hier naar kijken en indien nodig zal dit worden aangepast.
- Het aantal overnachtingen gaat omhoog en de kernen moeten de moeite waard blijven (opmerking GroenLinks). Bedoelt de heer Hoomoedt daarmee de openbare ruimte of de onderneming, de leefbaarheid, de zomermarkt etc.?

De heer **Hoomoedt** (GL) er is nu een centrumvisie voor Ter Apel. Visies voor de kernen zouden heel gepast zijn. Hoe kan de gemeente openbare ruimte aantrekkelijker maken, en ondernemers trekken?

Wethouder **Luth** neemt dit mee in het college.

- Mevrouw Van der Horst wordt uitgenodigd om telefonisch contact op te nemen met de wethouder indien er nog vragen zijn. De tips zijn genoteerd, maar het wil niet zeggen dat het plan wordt gewijzigd, want er zijn veel dingen waarover mensen anders denken. Niet iedereen komt alleen voor de rust naar Westerwolde. Er moet een balans zijn. Met name jeugd zouden we iets meer mogen hebben. Het is niet altijd rust, ruimte en stilte. We hebben meer te bieden.

Mevrouw **Van der Horst** (Ecologisch Alternatief) zal de vragen schriftelijk naar wethouder Luth sturen.

Wethouder **Luth**: een was/wordt lijst zal worden gemaakt.

TWEEDE TERMIJN

De heer **Visscher** (Gemeentebelangen) de opmerking over een was/wordt lijst was een algemene opmerking en geldt ook voor toekomstige stukken.

De heer **Hoomoedt** (GroenLinks) Bij mooie nazomers zouden de openluchtwembaden langer open gehouden moeten worden. Daar zou flexibel mee moeten worden omgegaan.

De heer **Eilert** (PvdA): Steunt de opmerking van de heer Hoomoedt. De jeugd wordt niet vergeten. Het is niet allemaal rust en donker. Niet alleen de jeugd, maar ook gezinnen met kinderen die willen spelen en behoefte hebben aan kleine attractieparken.

Mevrouw **Van der Horst** (Ecologisch Alternatief)

- Het is bekend dat er meer is dan alleen rust. Het is alleen een ondergeschoven waarde. Niet wordt gevraagd om het stuk te herschrijven, maar of de wethouder genegen is sommige stukken aan te passen, omdat de tekst in de ogen van mevrouw Van der Horst niet overal de lading dekt.
- Er staat in de kadernota een soort aanbeveling om de maximale getallen los te laten en ondernemers zelf te laten beslissen. Bij een oppervlakte tot 5000 m² kunnen 15 er plaatsen zijn, tot 10.000 m² 25 plaatsen en daarboven is het vrij. Misschien toch een onderschatting van de mensen van kleinere terreinen. Waarom is deze keuze gemaakt en waarom is er niet voor iedereen vrijheid?

Wethouder **Luth**:

- Er komt nog een voorstel voor verruiming van de openingstijden van het zwembad. Personeel wordt ingehuurd met een contract tot een bepaalde datum.
- Er is behoefte aan een balans tussen donker, stilte en activiteiten. Het is goed in balans.
- De aantallen per oppervlakte: de wethouder is van mening dat de ondernemer dit zelf kan inschatten, maar het moet binnen deze kaders.

De **voorzitter** noemt de toezeggingen: er komt een was/wordt lijst en er wordt overlegd met mevrouw Van der Horst over de beantwoording van haar vragen. De uitkomst wordt gedeeld met de raad.

Dit voorstel gaat als afhamerpunt naar de raadsvergadering van 27 september 2023.

8. Uitvoering motie fietspaden “Wedderveer-Blijham” en “Wedde-Vriescheloo”

Wethouder **Van der Goot** geeft een toelichting. Voorgesteld wordt om een krediet van 455.000 euro beschikbaar te stellen dat ten laste gaat van de Algemene Bestemmingsreserve voor uitvoering van de motie verplichte fietspaden Wedderveer-Blijham en Wedde-Vriescheloo en de jaarlijkse kapitaallasten op te nemen in de begroting van 2024 en verder.

De heer **Brouwer** (PvdA) De fractie is verheugd dat de motie wordt uitgevoerd. Het college wordt opgeroepen om zo snel mogelijk te beginnen.

De heer **Buigel** (VVD):

- Voorgesteld wordt om boomwortels te verwijderen en een betonnen bekisting te maken. Wat doet dit met de stabiliteit van de bomen?
- Is er zicht op een subsidie van de provincie, het rijk of Europa voor deze investering?
- De VVD zou liever een compleet plaatje van alle fietspaden willen zien. Er zijn meer slechte fietspaden. Betekent het dat bij al die fietspaden een dergelijke investering gevraagd wordt?
- Er is nauwelijks verschil met het teruggetrokken voorstel van voor de zomer. Wat is het verschil?

De heer **Tammes** (CDA):

- Het CDA is verheugd dat de motie wordt uitgevoerd en stemt in met variant 5.
- Niet overal zal variant 5 mogelijk zijn. Is hier al een inventarisatie van gemaakt?

De heer **Koskamp** (Gemeentebelangen):

- De raad heeft via een motie de opdracht gegeven om iets aan de fietspaden te doen. Het is aan het college om de variant te kiezen. Als variant 5 de beste optie is, wordt hiermee ingestemd.
- De VVD wil een overzicht van alle andere fietspaden, maar deze fietspaden zijn door de raad naar voren gehaald.
- Wat Gemeentebelangen betreft kan dit als hamerstuk naar de raad.

De heer **Hoomoedt** (GroenLinks):

- Aan de raad wordt gevraagd om punt 5 uit te voeren. De raad neemt wel een besluit over het geld, maar een besluit over variant 5 wordt niet gevraagd. Wil de wethouder hier naar kijken?
- Deze fietspaden zijn naar voren gehaald. Bij de motie heeft GroenLinks aangegeven dat de kans op precedentwerking bestaat. Andere fietspaden zijn ook genoemd. Met deze twee fietspaden wordt akkoord gegaan, maar wat doen we met de rest en hoe lang gaat dat duren? Of moeten we in elke raadsvergadering een motie indienen voor een stuk fietspad?

Mevrouw **Hemmen** (Lijst Hemmen)

- Sluit zich aan bij de vorige spreker. De motie moet uitgevoerd worden, er zijn verwachtingen gewekt. Het heeft precedentwerking.
- De raad heeft de verantwoordelijkheid om de voorzieningen breed in stand te houden. Daarom moeten alle fietspaden in kaart gebracht worden. Beoordeeld moet worden welke fietspaden er het slechtst aan toe zijn en die moeten worden aangepakt.
- Er wordt budget voor twee fietspaden gevraagd. Niet duidelijk is wat het aanpakken van deze twee fietspaden doet met de totale opgave die er voor het onderhoud van de fietspaden is. Dat is jammer.

Mevrouw **Van der Horst** (Ecologisch alternatief)

- Sluit zich aan bij de woorden van mevrouw Hemmen.
- De boomwortels kunnen beschadigd worden en dat heeft nadelige gevolgen voor de bomen. Is de boomexpert van de gemeente betrokken bij de plannen en kijkt hij regelmatig bij de werkzaamheden?

Wethouder **Van der Goot**:

- Na besluitvorming door de raad wordt in het najaar van 2023 gestart met de werkzaamheden.
- Experts hebben de werkwijze van het maken van een betonnen bekisting en het verwijderen van boomwortels beoordeeld en het is niet schadelijk voor de bomen. De expert heeft meegekeken en hij zal ook bij de uitvoering meekijken.
- Er is geen subsidie aangevraagd bij het rijk of de provincie. Het is cofinanciering.
- Het fietspad Bellingwolde-Oudeschans wordt aangepakt met subsidie van de provincie.
- Een compleet plaatje van alle fietspaden is ook de wens van het college. Aan een inventarisatie wordt gewerkt. Bij de begrotingsvergadering zal krediet gevraagd worden voor de fietspaden.
- Het voorstel voor deze fietspaden is om technische redenen voor de zomer teruggenomen.
- Het besluit betreft de uitvoering van de fietspaden.

De heer **Hoomoedt** (GroenLinks) interrumpeert. Bij voorgesteld besluit is niet het scenario vermeld, ook onderaan staat niet dat het om scenario 5 gaat. De vraag is of het niet nodig is dat de raad daar een besluit over neemt?

Wethouder **Van der Goot**: Het besluit wordt aangepast met vermelding van het scenario.

De **voorzitter** geeft aan dat er expliciet gevraagd is of er plaatsen zijn waar scenario 5 niet mogelijk is.

Wethouder **Van der Goot**: het kan zijn dat er bij uitvoering van scenario 5 dingen aan het licht komen die niet voorzien zijn.

TWEEDE TERMIJN

De heer **Hoomoedt** (GroenLinks) er is gevraagd naar subsidies en die zijn volgens de wethouder niet aangevraagd voor deze fietspaden. Waarom niet?

Wethouder **Van der Goot**: Het aanvragen van subsidie kost erg veel tijd en dat had de uitvoering vertraagd. Het heeft al lang genoeg geduurd. Voor de andere fietspaden is wel subsidie gevraagd.

De heer **Hoomoedt** (GroenLinks) de motie ligt er al bijna een jaar.

Wethouder **Van der Goot**: een subsidieaanvraag duurt soms 3 tot 4 jaar.

Dit voorstel gaat als afhamerpunt naar de raadsvergadering van 27 september 2023.

De heer Geukes verlaat de vergadering i.v.m. zijn betrokkenheid van de Stichting Vesting Bourtange.

9. Stichting Vesting Bourtange

A. Jaarstukken 2022

B. Begroting 2024

Wethouder **Luth** geeft een korte toelichting en beantwoordt de reeds gestelde technische vragen.

- De jaarrekening is positief. Een compliment voor de Vesting Bourtange.

- Gevraagd is waarom de begroting wel goedgekeurd moet worden en de jaarrekening niet. Dit is abusievelijk gebeurd. In de statuten van 1995 van de Vesting was de goedkeuringseis door de raad wel opgenomen voor jaarrekening en begroting. In 2012 zijn nieuwe statuten gemaakt en is de bepaling dat de gemeenteraad begroting en jaarrekening moet goedkeuren geschrapt. In 2014 is als aanvulling op de statuten een convenant opgesteld tussen de gemeente en de stichting. De jaarrekening van de stichting is op basis van de statuten beoordeeld en omdat de statuten geen goedkeuringseis meer hadden is voorgesteld om de stukken voor kennisgeving aan te nemen. Onlangs is gebleken dat die nieuwe statuten nooit notarieel zijn vastgelegd en dat het convenant niet ondertekend is. De statuten van 1995 gelden daarom nog steeds en het convenant is formeel niet van toepassing. Dit betekent dat de raad zowel de begroting als de jaarrekening van de Vesting Bourtange moet goedkeuren.
- Het voorgestelde besluit had moeten luiden: de raad wordt voorgesteld om de jaarstukken 2022 van de Stichting Vesting Bourtange goed te keuren.
- Gelet op het voorgaande is het besluit genomen een totaal visie van de gemeente voor Bourtange op te stellen.

De heer **Hoomoedt** (GroenLinks): de wethouder spreekt over een besluit over de jaarstukken, maar niet over een besluit over de begroting.

De heer **Tammes** (CDA):

- In het voorstel voor 2024 wordt een positief resultaat bij 2023 gegeven, maar volgens de heer Tammes moet dit een negatief resultaat zijn.
- In 2022 is een goed positief resultaat behaald. Wat wordt met deze gelden gedaan, het gaat om een stichting.

De heer **Keizer** (PvdA):

- Het is goed dat in 2022 een positief resultaat is behaald.
- Wanneer kan de totaalvisie Bourtange gereed zijn?

Mevrouw **Kruiter** (Gemeentebelangen): de fractie heeft alle lof voor de stichting Vesting Bourtange en is content met de jaarrekening en de begroting.

Wethouder **Luth**:

- Het is juist wat de heer Hoomoedt opmerkt: er moet ook goedkeuring komen voor de begroting.
- De vraag van het CDA of in het voorstel van 2024 niet negatief moet staan in plaats van positief, wordt schriftelijk beantwoord.
- Het positieve resultaat over 2022 komt in de reserves van de stichting. De stichting kan hiermee tegenvallers opvangen en hoeft daardoor niet of in mindere mate een beroep te doen op de vangnetconstructie. De financiële onafhankelijkheid wordt ook in de visie voor Bourtange opgenomen.
- Het is nog niet bekend wanneer de visie is voltooid. Er wordt aan gewerkt en de raad zal hierover op de hoogte worden gehouden.
- Het compliment van Gemeentebelangen zal worden overgebracht.

De **voorzitter** noemt de toezeggingen.

- Gekeken wordt of positief gewijzigd moet worden in negatief.
- De wethouder houdt de raad op de hoogte over de voortgang van de totaalvisie Bourtange.
- Het besluit wordt aangepast. Goedkeuring dient verleend te worden aan jaarrekening 2022 en de begroting 2024.

Dit voorstel gaat als afhamerpunt naar de raadsvergadering van 27 september 2023.

De heer Geukes komt terug in de vergadering.

10. Strategisch Vastgoedplan

De **voorzitter** geeft aan dat bij de vaststelling van de agenda (agendapunt 3) is besloten om dit onderwerp in twee commissievergaderingen te bespreken.

Wethouder **Van der Goot** geeft een korte toelichting bij het Strategisch Vastgoedplan.

- Het Strategisch Vastgoedplan gaat over gebouwen, de staat van onderhoud, de benodigde maatregelen, energie labels, de waarde en de kosten. Het zijn harde, tastbare zaken op basis waarvan keuzes gemaakt kunnen worden. De urgentie van dit plan is hoog, omdat er vrij veel oudere panden zijn die dringend onderhoud behoeven. De dekking ervan is al langere tijd niet meer in de begroting opgenomen. Door inflatie, rente stijging etc. is het benodigde budget gestegen van 2 naar 4 miljoen euro.
- Het college denkt met dit voorstel een balans te hebben gevonden tussen efficiënt omgaan met het vastgoed en lagere kosten. De leefbaarheid en het daarbij behorende voorzieningenniveau kan hiermee toch worden behouden.
- Het voorstel behelst 3 maatregelen om dit te bereiken:
 - 1) Het onderhoudsniveau van alle panden terug te brengen van niveau 3 naar 4;
 - 2) Het uitvoeren van scenario 5: het in de komende jaren desinvesteren van de genoemde panden.
 - 3) Samen met maatschappelijke partners en op basis van extern advies en onderzoek bepalen welke panden we eventueel ook nog kunnen desinvesteren. Dit alles over een periode van 2 jaar.
- Dit voorstel is de eerste stap in het traject van het strategisch omgaan met vastgoed. Het geeft richting aan de uitvoering en geeft een beeld van de maatregelen die we gaan voorbereiden en welke financiële effecten daarmee mogelijk zijn. Het geeft echter geen 100 procent duidelijkheid en zekerheid. Pas bij het opstellen van het implementatieplan wordt meer duidelijkheid gekregen over wat haalbaar is. Er komen concrete voorstellen voor desinvesteren per gebouw en met onze partners worden gesprekken gevoerd. Dit zal duidelijkheid geven over wat haalbaar is. Keuzes zullen aan de raad worden voorgelegd.
- De gebouwen ondersteunen de functies die zij hebben: er zijn gebruikers, gebouwen voorzien in een behoefte qua leefbaarheid en voorziening. We ondersteunen dus met ons vastgoed het beleid op andere portefeuilles. Dat maakt dat de wethouder vanuit het vastgoed niet zomaar keuzes kan maken, zonder dat het direct het beleid van andere portefeuilles beïnvloedt. Dit dilemma ervaren we in het college en dit zal ook door commissie- en raadsleden ervaren worden bij het lezen van het raadsvoorstel. Welke keuzes kunnen we maken zonder dat het ten koste gaat van het door ons gewenste voorzieningenniveau en dus de leefbaarheid van onze dorpen? En in hoeverre kunnen we ons dit alles financieel veroorloven?

Mevrouw **Heidekamp** (CDA):

- Complimenteert de opstellers van het rapport.
- Het is een gedegen stuk. De fractie was minder tevreden met het proces van agenderen in de raad en heeft voorgesteld om dit plan in twee vergaderingen te bespreken.
- Het is een belangrijk document dat voor de komende jaren een basis is voor het in stand houden van voorzieningen en een stabiele financiële basis.
- De fractie van het CDA wil haar ongenoegen uitspreken over de late toezending van de stukken en een ingelaste extra informatieavond en een extra commissievergadering. College en agendacommissie worden opgeroepen om de stukken voor dergelijke belangrijke onderwerpen niet op deze manier te agenderen.
- Er is behoefte aan nadere onderbouwing van scenario 5. Een echte onderbouwing ervan ontbreekt.
- Ook van de andere portefeuillehouders hoort het CDA graag een nadere onderbouwing. De raad moet de kaders voor die portefeuilles meewegen. Daarmee ontstaat beter zicht op de impact op het voorzieningenniveau van de buurten en dorpen waar deze gebouwen staan.
- De wethouder zegt dat dit in de komende twee jaar wordt gedaan, maar gezien het gat in de begroting is het de vraag of we het ons kunnen veroorloven om nog twee jaar aan te kijken en nog eens door te rekenen.
- Naast de 4 miljoen tekort op de accommodaties komt er ook nog de nota openbare ruimte met waarschijnlijk een groot tekort.
- De bespreking van vandaag en van oktober kan het failliet of niet failliet van deze gemeente betekenen. Het vraagt een serieuze keuzeafweging die verder gaat dan de wens om het voorzieningenniveau in stand te houden en we zien wel hoe we dat gaan doen. Dat is kort gezegd de samenvatting die het CDA haalt uit het voorkeursscenario van het college.
- Op moment dat wethouder Van der Goot zegt we hebben gekeken hoe we de voorzieningen in standhouden met minder kosten, ja met minder meerkosten, want er moet nog steeds 2,9 miljoen euro bij. Daar zijn nog niet inbegrepen de kosten die gemaakt moeten worden voor potentiële desinvesteringspanden (deze panden moeten of opgeknapt, of gesloopt etc.). Dit gaat niet budgettair neutraal, maar komt op die 3 miljoen euro.
- De gemeente staat nu voor een dergelijke opgave. Het voelt voor de fractie van het CDA of wij de portemonnee van de gemeente moeten beheren, terwijl het college aan bod is om te zorgen dat wij betaalbare, realistische en verantwoorde besluiten nemen. Er ligt nu een onverantwoord financieel besluit voor.
- Mevrouw Heidekamp is benieuwd hoe het college dit gaat uitleggen. Uit de stukken blijkt niet hoe het gat gedicht kan worden. De meerkosten van 4 miljoen euro moet voor de komende twee in de begroting opgenomen worden. In het financieel overzicht staat dat dit voor de eerste twee jaar uit de additionele middelen kan. Het gaat om 8 miljoen euro. De additionele middelen in het overzicht is een reserve waar 4 miljoen in zit, er is dus slechts dekking voor 50 procent van de meerkosten.
- In scenario 5 worden gebouwen genoemd, bijvoorbeeld het afstoten van gebouwen van Afeer. Maar gaat de gemeente die gebouwen dan in de begroting van Afeer bijgeplust krijgen? Waardoor deze toch betaald moeten worden?
- Het onderhoudsniveau verlagen van 3 naar 4 wordt doorgerekend en is 250.000 euro, maar is feitelijk 140.000 euro maximaal als het scenario van het college wordt doorgevoerd.
- De commissie moet zich goed beraden of de commissie vindt dat hier een gedegen voorstel ligt.

De heer **Hoomoedt** (GroenLinks)

- Volgt mevrouw Heidekamp in haar woorden.
- De technische vragen worden per e-mail toegestuurd.
- Wat is ons kader als raad? Moeten de financiële keuzes zo worden gemaakt of moet er een plan komen waarin alles goed onderbouwd is? Moet er in dit geval niet nu ook een implementatieplan zijn? Het afstoten van gebouwen of het desinvesteren ervan zal ook maatschappelijke onrust veroorzaken. Uit de stukken blijkt niet wat er voor in de plaats komt, een vervolgplan.
- Dit is het Strategisch Vastgoedplan en niet de Strategische Vastgoedvisie. Daar zit een wezenlijk verschil in. De gemeente wil een cliënt gedreven organisatie zijn en daarom is het betrekken van de inwoners belangrijk: wat zijn de plannen, wat gebeurt er met het buurthuis. Of lezen zij in de krant dat het buurthuis afgestoten wordt? Hoe is dat proces gegaan?
- De commissie moeten zich beraden of dit plan rijp is voor een besluit in de raadsvergadering van oktober en of het voldoende onderbouwd is.

De heer **Buigel** (VVD):

- Onderschrijft de woorden van GroenLinks en het CDA.
- Wat betekent strategisch volgens de wethouder? Welke strategische keuzes liggen hier voor? De onderbouwing, de argumentatie wordt gemist.
- De inwoners van voormalig Bellingwedde zijn heel ongerust en de gebruikers en bewoners van Wedde zijn ontstemd over de Burcht.
- De verwachting was dat het implementatieplan ook bij de stukken zou zitten. Er moet nog veel onderzocht en onderbouwd worden. Dit gaat waarschijnlijk langer duren dan de genoemde 2 jaar. Misschien 3 à 4 jaar en dan is er sprake van misschien wel 16 miljoen euro.
- Het is slecht gevallen bij de buurthuizen. Het buurthuis in Rhederbrug zat ooit in de gymzaal. Nu is er een gebouw en dit zou moeten worden afgestoten. De buurthuizen in het zuidelijk deel van de gemeente zijn zelfstandig. Hoe redden zij zich? Besturen lopen tegen grenzen aan. Sommige verenigingen zijn opgeheven. De buurthuizen zitten op de grens van hun mogelijkheden.
- Hoe actueel zijn de stukken? In de stukken staat dat De Barlage wordt beheerd door zwemschool De Groot en dat is al lang niet meer zo. Verzocht wordt om de gegevens te actualiseren.
- In hoeverre zijn de bedragen voor onderhoud reëel? Voor het gemeentehuis in Wedde staat 368.000 euro. Wat is er in de jaren 2000 tot 2018 jaarlijks gemiddeld aan onderhoud uitgegeven?
- Voor de Burcht in Wedde staat voor onderhoud 2.599 euro per jaar opgenomen, terwijl voor een schuurtje bij een begraafplaats 8.000 euro is opgenomen. Hoe kan dit?
- De VVD heeft er moeite mee dat pas over 6 jaar verduurzaamd wordt. Wanneer 250 gemeenten over 6 jaar tegelijk gaan verduurzamen, dan ontstaat er een capaciteitsprobleem.
- Het onderhoudsniveau gaat van 3 naar 4 en daar heeft de VVD moeite mee. Bij de bruggen is ook het onderhoudsniveau verlaagd en dat pakt financieel niet goed uit. Moet de gemeente dit willen?
- De gemeente is eigenaar, verhuurder van drie woningen en ook die worden pas in 2029 verduurzaamd. Dit past niet in het beleid van de gemeente. Die verduurzaming zou eerder moeten plaatsvinden.

Mevrouw **Hemmen** (Lijst Hemmen):

- Bedankt het CDA voor de oproep, er is meer voorbereidingstijd en meer bespreking nodig.
- Dit plan raakt niet alleen het vastgoed, maar ook de leefbaarheid en het behoud van voorzieningen.
- Met het voorliggende plan kun je geen inschatting maken wat het maatschappelijk effect is van het besluit. Het plan is daarvoor niet goed genoeg uitgewerkt.
- Het Strategisch Vastgoedplan raakt niet alleen aan voorzieningen, maar aan veel beleidsstukken: onderwijs, welzijn etc. Mevrouw Hemmen raadt het college aan om de strategische gebouwen in kaart te brengen die de gemeente vast moet houden om de leefbaarheid te behouden en te voorkomen dat de voorzieningen door een ondergrens heen gaan.
- Wanneer je 4 miljoen tekort hebt, moet je iets doen. Dat zijn we verplicht aan onze inwoners. We willen een financieel betrouwbare en stabiele organisatie zijn met zo laag mogelijke kosten voor de inwoners. Dat is het dilemma.
- Het eerlijke verhaal kan mevrouw Hemmen hier niet uit halen terwijl zij dit wel verwacht van het Strategisch Vastgoedplan.

De heer **Brouwer** (PvdA)

- Voor het tot stand komen van het Strategisch Vastgoedplan is gebruik gemaakt van de verzamelde data uit het project Vastgoed op Orde, het MJOP en interviews. De fractie heeft twijfels bij de gehanteerde systematiek. Het periodiek vervangen (bijvoorbeeld om de tien jaar vervangen van elementen) lijkt de fractie onwenselijk. Aangezien deze zaken wel op geld zijn gezet, ontstaat er in de ogen van de fractie een enorme vervuiling van de kosten. Vermeld wordt dat er een groot aantal interviews en integrale werksessies met betrokken ambtenaren is geweest. Hier hadden de omissies toch uit de berekeningen verwijderd kunnen worden? Konden we daar niet van uitgaan?
- Doordat nog niet alle objecten conform NEN 2580 zijn ingemeten is er een mate van tolerantie. Bij het verdelen van kosten over gemeenschappelijke gebruikers en waardebepaling van eventueel af te stoten vastgoed, is het echter belangrijk dat deze wel volgens NEN 2580 zijn ingemeten.
- In het voorstel staat dat het Strategisch Vastgoedplan er op gericht is om de scenario's vergelijkbaar maken, bijvoorbeeld door bouwkostenkompas.nl. Deze website geeft aan dat je toegang nodig hebt tot betrouwbare kostengegevens. Door een eerste verkeerde inschatting zal er in het gehele project op gebied van kostenbeheersing achter de feiten aan worden gelopen.
- Daarnaast is de fractie van mening dat deze verkeerde inschatting ingrijpende gevolgen op andere beleidsterreinen zullen hebben op de lange termijn.
- Vanuit Vastgoed op Orde (VOO) zijn in 2022 en 2023 fact-sheets opgesteld. Moeten we hieruit opmaken dat alle objecten wel ingemeten zijn, maar nog niet volgens NEN 2580?
- Met de huidige vastgoedportefeuille is inmiddels circa 4,4 miljoen euro gemiddeld per jaar nodig voor onderhoud en 750.000 euro per jaar voor verduurzaming.
- Met een verwijzing naar voorgaande vragen, vraagt de fractie zich af hoe reëel deze bedragen zijn.
- Wat opvalt in de verdeling van de uitgaven is dat de onderhoudskosten meer dan de helft van de uitgaven beslaan en de kapitaallasten slechts 10 procent.
- Objecten die de gemeente gaat afstoten hebben hoge onderhoudskosten waar de nieuwe eigenaren mee opgezaald worden.
- De huidige portefeuille is vergeleken met de vastgoedportefeuilles van andere gemeenten via een benchmark. Het woord benchmark geeft een unheimisch gevoel. Oost-Groningen is niet te vergelijken met de rest van Nederland. De grafieken op de pagina's 8 en 9 van het Strategisch Vastgoedplan geven het gelijk van dit gevoel aan.

- Beleidskaders huisvesting voor Cultuur & Welzijn:
Kader 16: hoog voorzieningenniveau enzovoort enzovoort.
Kader 17: satelliet voorzieningenniveau.
Kader 18: beperkt voorzieningenniveau.
De fractie zou graag een overzicht ontvangen van de definities van deze kaders.
- De PvdA sluit zich aan bij de uitspraak van het CDA over de onderbouwing van de bijgevoegde lijst.
Wat wordt er gedaan met de diverse gebouwen?

Mevrouw **Van der Horst** (Ecologisch Alternatief):

- Bij het lezen van het stuk rees de vraag waar neemt de raad een beslissing over?
- De lijst ontvangt mevrouw Van der Horst graag zo spoedig mogelijk.
- Er is een werkgroep Ruimte. Mevrouw Van der Horst vroeg hoe het zover gekomen kon zijn.
Gebleken is dat dit ligt aan de manier waarop met het huishoudboekje is omgegaan. Er is sprake van uitstel (bruggen), geld is uitgegeven voor iets anders dan waar het voor was bestemd. Hoe gaan we het in de toekomst voorkomen? Is er al een plan in de maak?
- Op de schriftelijk gestelde vragen over De Barlage is nog geen antwoord ontvangen.

De **voorzitter** geeft aan dat dat een toezegging was en de beantwoording over De Barlage volgt.

De heer **Koskamp** (Gemeentebelangen)

- Het heeft lang geduurd voor het plan er was, ruim 3 jaar. De fractie ziet het als een begin.
- Op de lijst gebouwen staat vaak 'nader onderzoek' en dat is een tegenvaller. De achterstand in onderhoud loopt alleen maar op. Getracht wordt om een sluitende begroting te presenteren en de kosten voor de inwoners niet teveel te laten oplopen. Hiervoor moet iets gebeuren.
- Het onderhoudsniveau verlagen is een noodgreep.
- Het valt tegen dat er nog onduidelijkheid is over panden en daar wordt 2 jaar voor uitgetrokken. Tegen die tijd is er ruim 5 jaar verstreken sinds de raad om een Strategisch Vastgoedplan heeft gevraagd.
- De verduurzaming van gebouwen komt over 5 jaar. Is er al een verduurzamingsplan voor de panden die behouden blijven? Hoe ver zijn we met de planning van al die gebouwen van de gemeente? Daar zou zo langzamerhand een plan voor moeten zijn zodat aan uitvoering kan worden gewerkt.
- Er ontstaat onrust en die is niet te voorkomen. De raad moet een besluit nemen. Er moet ook wel eens een besluit genomen worden dat niet iedereen welgevallig is.
- Het verkopen van gebouwen verkopen klinkt leuk, maar het bespaart alleen onderhoud en verduurzaming.
- Bij de te verkopen panden zouden panden kunnen zijn die een negatieve waarde hebben. Als we netto over alles wat mogelijk verkocht moet worden of afgestoten op nul uitkomen, dan hebben we het goed gedaan.
- De wethouder zegt dat er pas zekerheid is als er een uitvoeringsplan is, maar de heer Koskamp denkt dat er pas zekerheid is na de uitvoering het plan.
- De optie 'sale-and-leaseback' wordt niet genoemd. Dat geeft in sommige gevallen ruimte.
- De fractie hoopt dat in de gestelde 2 jaar tussendoor regelmatig uitleg wordt gegeven. Het geheel 2 jaar laten liggen, duurt de fractie te lang.

Wethouder **Van der Goot** vraagt een schorsing.

SCHORSING

Wethouder **Van der Goot**:

- Dank voor het compliment van het CDA.
- Er is behoefte aan onderbouwing en inbreng van andere portefeuillehouders. Er waren veel opmerkingen onder andere over de snelheid, de financiën en de korte termijn van voorbereiding. Het CDA noemde het een financieel onverantwoord besluit.
- De heer Hoomoedt wil aan dit plan een implementatieplan toevoegen en vindt dat een visie ontbreekt. Hij vroeg of met buurthuizen is gesproken. Dat is voor een groot deel gebeurd.
- De gemeente is in gesprek met alle buurthuizen. Het buurthuis van Rhederbrug staat leeg (vraag VVD). Geprobeerd wordt om daar een initiatief te ontplooien en het buurthuis te heropenen. Het kan niet leeg blijven staan.
- Gevraagd werd hoe actueel de stukken zijn.
- Het verschil tussen het bedrag voor De Burcht en het schuurtje komt doordat De Burcht in pacht is gegeven en het schuurtje niet.
- De verduurzaming zou over 5 of 6 jaar verspreid worden. Dit heeft te maken met de labeling van de panden. Het zou maximaal 6 jaar kunnen duren.
- Mevrouw Hemmen vindt het plan niet goed uitgewerkt. Met name doelt zij op onderwijs en welzijn. Gevraagd wordt om in kaart te brengen welke gebouwen strategisch zijn.
- De heer Brouwer heeft twijfels bij de systematiek. De wethouder geeft aan dat er sprake is van geoormerkte systematiek. Dit is zo opgelegd door de accountant en daar maakt de gemeente gebruik van.
- Er zijn twijfels over de NEN normen. Een onderbouwingslijst van de gebouwen wordt gevraagd.
- Gevraagd wordt hoe kosten in de toekomst worden voorkomen.
- Gemeentebelangen vindt een periode van twee jaar te lang, maar hier zijn redenen voor. Er zal voor meer snelheid gezorgd worden en binnen die twee jaar zal een update worden gegeven.
- De wethouder dankt de fractie van het CDA voor het verzoek om in een volgende commissievergadering nogmaals aandacht aan dit voorstel te besteden. Het geeft de wethouder de kans om een memo op te stellen ter beantwoording van de gestelde vragen, inclusief onderbouwing en lijsten. Het gaat om leefbaarheid, voorzieningen, de financiële onderbouwing etc.

TWEEDE TERMIJN

Mevrouw **Heidekamp** (CDA):

- Dankt voor de eerste beantwoording. Tijdens de schorsing hebben de fractievoorzitters met elkaar overlegd.
- Een extra commissievergadering lost nog niet het financiële tekort op. Er moeten strategische keuzes worden gemaakt.
- Aan het college wordt gevraagd om in de toegezegde memo een procesvoorstel op te nemen. Gevraagd wordt aan het college om op zo kort mogelijke termijn echte strategische keuzes uit te werken in nauw overleg met de inwoners, zodat we een Strategisch Vastgoedplan kunnen maken dat past in de begroting, het minimaal door de gemeente noodzakelijk geachte voorzieningenniveau heeft, maar wel betaalbaar is.

- 2 jaar wachten en dan nog beginnen met uitvoering te komen tot vermindering van 1 miljoen euro op een tekort van 4 miljoen euro, is geen afdoend antwoord op de problematiek die voorligt.

Mevrouw **Hemmen** (Lijst Hemmen):

- De verwachting van deze raad is dat er heldere keuzes worden gemaakt over welk vastgoed wordt behouden. Dat is het strategische vastgoed dat koste wat kost nodig is en beschikbaar blijft.
- Wat zijn de uitgangspunten die het college heeft genomen om tot keuzes te komen van het strategisch vastgoed? Met dat plaatje moet je terug naar de dorpen en vertellen wat wel en wat niet betaald kan worden. Per kern of dorp moet worden gekeken hoe het leefbaar blijft wanneer iets wordt weggehaald. Dat is de aanpak die wij verwachten.

Wethouder **Van der Goot** gaat hiermee aan het werk.

De **voorzitter** geeft aan dat eventuele technische vragen voor 18 september bij de griffie kunnen worden aangeleverd. Er komt memo vanuit het college.

Het voorstel van de commissie om dit voorstel in de volgende commissievergadering nogmaals te behandelen, is aangenomen.

Dit voorstel gaat als bespreekpunt naar de commissievergadering van 4 oktober 2023.

11. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering.

Ondertekening,

Hanneke van Barneveld
Raadsadviseur

Wilt Meendering
voorzitter

Bijlagen:

Tekst inspreker mevrouw Haarman

College van kerkrentmeesters é
Van de Protestantse Gemeente Ter Apel
p/a Kloosterveenweg 66
9561 AR Ter Apel

Aan
Ben W van de gemeente Westerwolde:
Postbus 14
9550 AA Sellingen

Reactie op commissievoorstel:
Volgnummer: Z/23/172435/DV.23-460
d.d. 12 september 2023

Geacht college,

De Protestantse Gemeente Ter Apel maakt bezwaar tegen uw voorstel wat betreft de vergoedingen aan de verenigingen voor het inzamelen van oud papier.

U argumenteert dat het de inwoners makkelijker wordt gemaakt om het papier te scheiden door het huis-aan-huis op te halen. Het feit dat de Protestantse Gemeente Ter Apel (waar het papier kan worden gebracht) op jaarbasis de één na grootste inzamelaar in de gemeente is, geeft te denken of dit argument waar is.

Bij de Protestantse Gemeente kan het papier 5 dagen per week, tussen 08.00 uur en 18.00 uur gebracht worden en op zaterdag van 8.00 uur tot 17.00 uur.

Ook zijn daar dagelijks vrijwilligers die er voor zorgen dat de container geopend en gesloten wordt, en die enkele keren per dag komen controleren.

Een rekensommetje in het door u opgesteld overzicht leert ons dat er meer papier wordt ingezameld door verenigingen waar het gebracht kan worden dan door verenigingen die huis aan huis ophalen.

In 2022 werd er in Ter Apel 196.490 kg papier opgehaald, terwijl er 214.755 kg bij de diverse verenigingen werd gebracht.

En toch krijgen die verenigingen een hoger bedrag? WAAROM ???????

Het feit dat de Protestantse Gemeente op jaarbasis op 1 na het meeste papier levert geeft ons inziens aan dat men het prettig vindt papier kwijt te kunnen op momenten dat 'hun doos vol is' of het 'in de weg gaat staan' en men niet hoeft te wachten tot de 1^e zaterdag van de maand!

We kunnen ons afvragen als de mogelijkheid van zelf brengen wegvalt of er niet veel papier in de cliko of natuur zal terecht komen.

Het nadeel van het brengen van papier zonder dat daar elk moment vrijwilligers aanwezig zijn is dat mensen ook andere artikelen dan papier achterlaten, bijvoorbeeld: huisvuil, meubels, lampen, plastic enz. en veel, heel veel tempex. Dit wordt door ons 2 keer per maand afgevoerd en daardoor daalt onze netto opbrengst. (kosten voor afvoer tussen de € 1.800,- en 2.000,- per jaar)

In onze ogen is het oneerlijk dat een vereniging die 1 x per maand het papier huis-aan-huis ophaalt daar voor een hogere prijs krijgt dan wij.

Dank voor uw aandacht

Namens de Protestantse Gemeente Ter Apel:

Anita Haarman – Sikkens, voorzitter kerkenraad

Aike Hemssems, secretaris / penningmeester van het College van Kerkrentmeesters